

ТРИ ЦЕНТИ РИК ХХХК Число 100. Джерси Сіті, Н. Дж., середа, 30. квітня, 1924. VOL. XXXI. No. 100. Jersey City, N. J., Wednesday, April 30, 1924. ТРИ ЦЕНТИ

Понад сотка майнерів мала пасти жертвою підземного вибуху.

БЕНВУД, Вест Верджинія, 28. квітня. — В копалні Бенвуд, що належить до Гейлінг Стів Корпореیشن, наступив нині коло пів до осьмої години рано страшний підземний вибух, жертвою, як кажуть, впадо коло 110 майнерів.

Кілька відділів ратункових працювало опісля без упину цілий день, щоби прочистити завалені входи. Іх робота не поступила багато вперед, і видається вона безнадійною, бо по дорозі найдено 14 трупів. Найдено, однак, також кілька робітників, хоча тяжко попарених вибухом, але все таки при життю.

ДР. ПАВЛО РОРБАХ В АМЕРИЦІ.

СИНСІНАТІ, Огайо, 28. квітня. — Др. Павло Рорбах, німецький учений, автор статій про Україну, голова Товариства Приналежні України, котрий побував був свого часу в Злучених Державах, знова приїхав до Злучених Держав.

Др. Рорбах збирає свого разу допомогу для німецьких студентів. Покищо обіцяють їм захисті та середньо-західні стейти, а вітак збирається на подорозж по східних стейтах, а й тепер, як першим разом, думає дати відчити також в українських товариствах.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПОТВЕРДЖУЄ ПРОЄКТ ПРО ДІТЮЧУ ПРАЦЮ.

ВАШІНГТОН, 28. квітня. — Палата послів ухвалила 297 голосами проти 69 прийняти проєкт про дітучу працю, після чого американський народ мавби рішити загальним голосуванням про зміну американської конституції в цьому напрямку.

Південні демократи, які протривають сьому законнику, протестували проти нього в імені стейтських прав.

ЗАСТІП У БАВОВНЯНИМ ПРОМИСЛІ РОСТЕ.

ЛОРЕНС, Месензетт, 28. квітня. — Про зріст застою в ткальним промислі свідчать замкнення фабрик Пербертон Ко., в якій працює коло пів тисячки робітників.

СТРАЙК ШОЕФРИВ У НЮАРКУ.

НЮАРК, Нью-Джерсі, 27. квітня. — Шоєфри, «баси» в Нюарку та околиці вийшли на страйк, щоби запротестувати проти знижки робітничої зарплати та проти продовження годин праці.

Початок страйку зазначився заворушенням та біккою межі страйкарями в райконалами. В бікші покалічено кілька осіб, а поліція арегувала 7 страйкарів.

ГРИЗА ШЕ ОДНОГО СТРАЙКУ.

ПІТТСБУРГ, Па., 27. квітня. — Моторними та кондуктори трамваїв в околиці Піттсбурга рішили голокувати в понеділок над тим, чи вийти їм на страйк для запротестування проти того, що компанія не захотіла підписати нового робітничого контракту з їх коюєю.

ЗРІСТ АМЕРИКАНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

ШІКАГО, 28. квітня. — Тут відбуваються збори фермерських кооператив, званих Об'єднані Садівники та Огородники. Звіт організації показує, що американські кооперативи свого рода розвиваються гарно.

Оборот товару за останній рік був о 30 процентів більший від обороту за попередній рік.

БОРЮТЬСЯ ПРОТИ ХУДОЖОЧОГО ЗАРАЗИ.

ВАШІНГТОН, 28. квітня. — Конгрес ухвалив два і пів мільона доларів на боротьбу проти піксово-ратичної зарази худоби в Каліфорнії.

Федеральний уряд зарпав, щоби всі пасажери, які приїжджають з околиць, в яких паїєє са зараза, переходили через новий спосіб дезинфекції. Кождий пасажир переляє через дозвіл жолюв, вистелений триничним перекисним дезинфекційним р-ном. В той спосіб його однина уальняється від хворобноносних бактерій.

СЕНАТ КАЖЕ АРЕШТУВАТИ БРАТА БУШОВОГО МІНІСТРА.

ВАШІНГТОН, 28. квітня. — Сенатовий комітет, котрий слідить діяльність буюшого міністра судівництва Догерті, приказав арештувати його брата, Мола Догерті, директора одного банку в Вашингтоні Курт Гавз, в стейті Огайо, за те, що він не заявив на приказ сенатового комітету на перешуджанне.

ГУБЕРНАТОР СТЕПУТЯ ЗАСУДЖЕННЯ ІЗ ОБМАН.

ПІДЛЯНОПОЛІС, Індіана, 28. квітня. — Лава присяжних судів видала нині свій засід в справі губернатора цього штату, обжалюючи його рішення Почти від обманства.

Присяжні відповіли, що губернатор справді намагався обманувати при імовчії Почти. За се йому грозить довшя в'язниця.

АНТИРЕЛІГІЙНА БОРЮТЬСЯ В 20-М ОТОЛІТТЮ.

ПЕЧОВИ, Лонг Айленд, 26. квітня. — Тут відбулися великі збори членів Ку-Клукс-Клана, і на них 10,000 людей зобов'язалося повести заставту агітацію проти вибору ньюйорського губернатора Сайнта президентом Злучених Держав лишеь на тій основі, що Сміт католик.

КУЛІДЖ РОБИТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАСПОКОЄННЯ ПЛЯНУ.

ВАШІНГТОН, 28. квітня. — Президент Кулідж відбув конференцію з членами конференції представників обох палат конгресу, які мають покласти вестіації в ухвалях обох палат щодо Іміграції. Президент предложив конференції обох палат щодо Іміграції в Яліану. Кажуть, однак, що більшість конференції протривають всіма знайми в Іміграційній комісії Дюсона.

ЧЛЕН У. Н. ХОРУ СВЯЩЕНИКОМ В АМЕРИЦІ.

Перед кількома днями архієпископ української автокефальної православної церкви в Америці Іван Хведорович висвітив в діякоди М. Миколу Костецького, а 20. с. м. відбулось висвєченне його в священника.

Отець Микола Костецький скінчив київську духовну семінарію і був в київському політехнічному інституті на хемічному відділі. В початку 1919 року вступив в Український Національний Хор (Українська Республіканська Капела), а зяким ідейно і ширю працював на протязі кількох років. Завді став за правду і перший виступив в захист покрядженіх інтересів своїх товаришів. Незадовзі звільнив його з Хору М. Рабінюв у Флориді.

Група членів Українського Національного Хору з приводу посвячення вислала о. Миколу Костецькому телеграму такого змісту:

«Щиро вітаємо нашого не так давнього товариша по праці з прийняття чина священника. Радіємо, що наша національна церква здобула такого робітника і патріота як Ви. Помогай Вам Бог, Отче Миколо, в праці на новій ниві! М. П.

ЮЗЕФ ГАЛЛЕР — ЖИД.

«Польська газета „Америка-Ехо“, яка виходить в Тоадіо, Огайо, в виданню з 25-го вередіста, 1923, писала так:

Галлер походить з Жидів. В 1885 році рабін Галлер примандрував з Німеччини і поселився на Волліні. Біля 1795 року потомки того Галлара перенеслись до Кривока, де вели торговлю і позичали гроші на лихву. В 1822 році Марія Полиця Галлер перейшла на католицизм, маючи 23 роки. В 1852 році вихрестився на католика Ізидор Фердинанд Галлер син Хайма і Гітлі Фард, маючи 18 літ. Юзеф Галлер се син того вихреста. (Гляди, „Неофіційний польський Есе-Хойського).

СИН ДАЄТЬСЯ ОПЕВУВАТИ ПО МЕТОДІ ВОРОНОВА ДЛЯ СВЯГО БЯТКА.

Др. Воронов, за час свого побуту в Альжирі зашепта 24 віврята для розплоду, щоби одержати раціональні раси. Воронову зробив один молодіть оригінальне предложение а саме хотів віддати своє життя, щоби вернути своему 66-літньому батькові фізичну й умову силу. Цю оперцію мавби перевести один альжирський лікар, наслідник Воронова.

ДОЛЯ БЛИЗЯЧАТ.

В Англії в місцевості Барнстепп народилися 4. липня 1851 року близнята, хлопці. Життя їх з дня народження до сьогодні дивно однакове. Оба відступили на 12-ому денці одвінго й того самого торговельного дому. Працювали там 34 роки. Одного й того самого дня оженились. Оба мали по дві дьтєро-дітяти, та вже що дитячтєр дозволили собі на ризикуючи. Річчед був сімюх синів і три дочки; Джон сім дочок і трюх синів. Оба брати на 16-ому році співаки в хорі церковному; і тут також показався дисциплінованими близняками. Го-лоси їх спочатку слабі, змінялись пізніше в один час, так що оба з баритонів змінялись на баси. Своєднята мають оба ніба одну журбу: разом знайдливище поверта.

ЛІКАР ДАВ СВОЮ КРОВ ДЛЯ МЕДИКОУГО РОБІТНИКА.

В Оломуші (в Чехії) перешовид шпитальний лікар др. Поспішль на одному робітничковій, котрий був тяжко ранений при лісовій роботі. Печінки робітничков бун, тяжко ушкоджені, а наслідком кровотечі втратив багато крові. Життя пацієнта було в великій небезпеці. Треба було робити трансфузію крові. Робітничкова жінка згодилась віддати свою кров, щоби рятувати чоловіка. Одначе при пробі показалося, що її кров невідповідна для трансфузі. Життя пацієнта висіло, так сказати, на нитці. У цій хвилині показався на иший операційний залісистент др. Поудера й завів з собою товаришів: „Пускайте мою кров, щоби ми врятуємо його!“ І дієсно трансфузія вдалася: Лікарева кров спасла життя батькови вбогій робітничкій семі.

НАЙШЛИ ДОКУМЕНТ ПРОТИ ПИЛАТА?

«Сандей Експрес» пише, що одна французська етнологічна місція, яка є в південній Тунісі, — заявляє, що віднайшла документ і часів Пилата. З документу цього викладить, що Пилат казав розняти Ісуса Христа за обвинувачення, що називав себе царем юдським; тим провинився проти, судячого розпорядка, виданого імператором Августом: „Усім провінціональним намісникам Римської імсарства в Палестині й Арабії близьій і дальшій. Із народа виходит пророки і релігійні революціонери. Іх мується оставити в спокою аж до тих, доки своєю наукою не нарушуют спокою і порядку. В протинуюм разі мується їх усунити. Головоуж бажання є, щоби ці пророки не мішалися до стягання податків і в ніяку політичну справу.

ОБРАЗЛИ МЕРЦЯНИ НОГИ.

В бельгійській місцевості Жідалі меншість міської ради обвинуватили більшість, що ця остання просто казала трупи полягати жовірив пообитинокіи коли показався, що вони за дові до вибухової спільної гробниці. А саме, там були довгі 2 м. 20 см., а шльня гробниці лише 2 метри. Последній міста приказав трупи скоротити о 20 см. При цьому попалась і мерця. Суд почав слідство за ушкодження трупи.

КАЛЕНДАРІ НА ВИЧЕРЧАННЮ

КАЛЕНДАРІ НА ВИЧЕРЧАННЮ
СПИШЬ З ЗАМОВЛЕННЯМИ

КАЛЕНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
1924 рік

ЦІНА З ПЕРЕСІЛКОЮ ЛИСЕ 50 ЦЕНТИ

Перший український ілюстрований гумористичний календар в Америці, котрий вийшов в світ 8 дуків іллюстрованих образів, 38 дотепних артів, 45 цікавих приміток і 150 дотепних і коротких жартих та цікавих оповідань. Тому, кождий хто хоче розважити собі туго та розвеселитись, хай зареєсує собі його замість.

ЦІНА 75 ЦЕНТИВ З ПЕРЕСІЛКОЮ.

Заказувати скита за адресу:
„СВОБОДА“, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Повідомляємо своїх покупців, що маємо на складі лише односторонню оголошену Календарів; інші ж другі Календарі будуть на вичерпанні.

НОВА ДРАМА ДЖОНА ГЕЛС-ЦОРТІ.

В льондонському театрі „Ст. Мартіні“ давали нову драму звісного англійського письменника драматурга Джона Гелсцорті. Драма має заголовок „Ліс“, а обговорює з соціального боку справу колонізаційної політики Англії. Діється на переміну в колах великих фінансистів і в центральній афрїці.

ПІСОК ІЗ ЛЮКСОРА ПРИНОСИТЬ ШАСТЯ.

Завдяки відкриттю в Долині Фараонів мумії Тутанхамона, мумії перемінялася жіноча мода на моду, а ля Тутанхамон. Тепер знову почали говорити, що пісок із Долини Фараонів напевно приносить жінкам шастя. Одна акторка, яка довшє побувала в Єгипті принесла своїм численним знайомикам і приятелям малесенькі торбинки, наповнені загадним піском. Вона сама носить се при собі в маленькій платиновій коробочці єгипетський пісок. Кажуть, що відкопали його, шастя все сприяє їй. Так тепер у Парижі попри останні примхи модочки з ясної нижньої шкіри, наповнені золотистим піском, що походить із околиць біля Тутанхамонської гробниці, з чудими гієрогліфами.

ЖІНКА — СЕЙСМОГРАФ.

По-донесенням англійських газет має Англія „людський сейсмограф“, а саме жінку, котра може відчутти наперед землетрясення, а саме сталося. Проф. Г. Торнер говорить ширше про цей феномен. По його словам, ця жінка вже від довшого часу могла запримітити майже всі землетруси. Вона нещодаж на якесь чудне напруження нервів, начеб була під впливом електричної струї. Він цитує один лист з 10. грудня: „Землетруси в Японії вплинули на неї дуже і вона при цьому потерпіла сильне страєння. І майже безпосередно розсезнено що її крізу: екстра-товано сильний землетрус у Індії 9. серпня“.

МАРКИ З НАГОДИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ГРИЦІ.

Французський „Журналь Офіційний“ звідомляє, що до 31. червня ц. р. курсуватимуть спеціальні марки з нагоди Олімпійських грици. Купувати можна їх у всіх французьких поштових урядках.

Мекданелд підпирає плян Куліджа про загальне розоруженне.

ЛОНДОН, 28. квітня. — Прем'єр Мекданелд промовяв нині на зібранню у своему виборчому окрузі у Ваалі.

У своїй промові сказав він, що він ціло душою підпирає плян президента Злучених Держав Куліджа про розоруження всіх держав. Велика Британія, казав він, підліпє його найбільшше у смю змаганню.

При сьому, казав він, він вірить, що і другі альянти підтруть плян президента Куліджа.

МЕКДАНЕДІ ВДОВОЛЕНІЙ СТАНОМ ПЛЯНІ ДОСА.

ЛОНДОН, 28. квітня. — Прем'єр Мекданелд заявив, що він вдоволений розвитком подій-у справі комісії Доса для адоволення питання про „воєній відшкодування“ Німеччині альянтам.

Він вдоволений, що вже досі всі альянти прийняли плян Доса і вже надію, що вперв же вони приступать до переведення його в життя.

ФРАНЦІЯ І БЕЛЬГІЯ У ЗГОДІ ЩОДО ПЛЯНУ ДОСА.

ПАРИЖ, 28. квітня. — Французський прем'єр Пуанкаре відбув конференцію з бельгійським прем'єром Тенісом у справі пляну Доса.

Оба вони дійшли до порозуміння, що приймають плян, під засторогою, що Франція і Бельгія весті-мут з Англією самостійно переговори у справі ведення пляну в життя, та що остаточно вирішенне питання лишається до часу по парламентних виборах.

НІМЕЦЧИНА СПИШІТЬСЯ.

ПАРИЖ, 28. квітня. — З Берліня повідомляють, що німецьке правительство назначило вже своїх представників до комісії, які мають повстати на основі пляну комісії Доса.

ІСТОРИЧНИЙ БУДЖЕТ СНОВЕДА.

ЛОНДОН, 28. квітня. — Завтра міністер скарбу Філіпп Сноєден предложить палаті-громаді свій бюджет для Великої Британії на новий фінансальний (скарбовий) рік.

Сей бюджет займає увагу парламенту на кілька тижнів. Представники усіх партій схотять сказати про нього своє слово і безперечно домагають-муть зміни.

Бюджет Сноєдана, як сподіються, буде історичною подією. Він укладає його як знаєць економічних і суспільних умов життя народу і яко соціаліст, котрий має на увазі долю робітництва.

Сім бюджетом займеться також преса і публіка на мітингах, бо він мати-ме значінне для всіх верств англійського народу.

Філіпп Сноєден має тепер 60 літ. Замолоду був він ткачем, а вже 30 літ працює яко соціаліст і економіст.

МОРГЕН ЗА ПОЗИЧКОЮ ДЛЯ НІМЕЦЧИНА.

ЛОНДОН, 28. квітня. — Социл прибув ньюйорський банкір Дж. П. Морген. На Ломбард стріт, яка є уличко лондонських фінансистів, говорить, що він заявляється за американською позицією для Німеччини.

ВІДНОВА „ВСЕНІМЕЦЬКОЇ ЛІГІ“.

БЕРЛІН, 28. квітня. — Всенімецьку Лігу, яка перед війною тягнула Німеччину до заборони політики, знову відновлено. Вона зачне агітацію за об'єднанням всіх Німців і виступом її проти альянтів.

ПІДКАРПАТСЬКІ ПОСЛИ У ПРАЗІ. — ПРИВИТАННЄ У СОЙМІ Й СЕНАТІ.

ПРАГА, 9. квітня. (В. кор.) — Дня 8. квітня в обох палатах чесько-словацького парламенту — соймї й сенаті — аперше появилсь послів з Підкарпатської Русі, обрані днів 17. березня с. р.

До соймї прибуло 8 послів: др. Андрій Гагатко (трудовик-Клофачівєв), др. Осип Гаті (комуніст), др. Андрій Коряст (Мадяр), Іван Куртяк (аграрник-москвофіл), Іван Мюндок (комуніст), інж. Яромір Нечас (чеський соціаліст-українофіл), Микола Сидорак (комуніст) і Мануїло Шафранко (комуніст).

Десятий носельський мандат голова виборча комісія віддірала у Мадярів (був обраний Агос Арі) і віддала його чеським аграрникам. На чолі аграрничкої лісти стояв селянин Василь Ширєвський, та була чутка, що він був змушений уступити свій мандат лідерові аграрничкої партії Каміньскому. Так чи інакше, а на перше зазначне не прибули ані Ширєвський, ані Каміньський; очевидно, що не розмежувались.

Президент соймю Томашек прийняв новоприбулих послів дуже теплою промовою і побажав їм корисно працювати для свого рідного краю. Нотів була прочитана в п'яти мовах присяга на вірність чесько-словацькій республіці, і всі нові послів, не виключаючи й комуністів, зложили присягу на руки президента соймю.

Посли Мюндок, Сидорак і Куртяк зложили присягу українською мовою, посол Гагатко — московською, послів Гаті й Коряст — мадлярською, Шафранко — словацькою й Нечас — чеською мовою. Се де певної міри дає змогу зорієнтуватись у наповненні настрою нових послів.

Того-ж дня прибули до сенату новобрані сенатори з Підкарпаття: комуністи Іван Болнар та Андрій Гаті; представник мадлярської опозиції Франц Єгрі та опозиційний аграрник Бє-ля Рєко. Нових сенаторів прийняв віцепрезидент Соймю і потім прийів їх до присяги. Таким і тут все обіцялось спокійно.

